

del crític Santpere i Miquel quan diu, a propòsit de la total filiació, per als Vergós, de les nostres taules: «Sempre les grans obres que examinem, seran pròpies de llur escola, genuïnament catalana; sempre el que resti per als Vergós, el genuïnament séu, els posarà al front dels mestres catalans de la segona meitat del segle XV.»

I closa ja la nostra tasca informativa, que més que original és feta d'espigoleigs i purament d'indagació dels variats judicis crítics, que en aquests darrers anys s'han produït a propòsit de l'importància intrínseca de les pintures, i pel fet d'haver estat adquirides per l'Ajuntament de Barcelona per a honorar son Museu de Belles Arts, no volem signar aquestes notes sense

abans felicitar els editors de la nostra publicació setmanal LA GRALLA, que tan desinteressadament han emprès la reproducció, en aquestes planes i en aquest nombre extraordinari, de la nostra joia d'art, que des del museu de la ciutat comtal, parlarà eternament de la glòria de la nostra pintura, àdhuc que de la nostra riquesa, benestar i bon gust dels nostres avant passats; d'aquella generació que potser sense sospitar-ho, han fet el vertader i més sà patriotisme.

L'ENVELAT

QUÈ és un envelat? Un envelat són uns sarrions plens de cordes, unj pals llargs i uns altres de més curts, i roba, molta roba!... Roba de seda i de cotó; roba de tots colors i coloraines; roba blava, vermella, florejada i ramejada; roba de totes mides i guarnida de totes maneres i plegada, de totes formes.

A l'estiu, l'envelat va de poble en poble i segueix totes les festes majors, com un inspector del «Timbre» o un representant de la «Sociedad de Autores». Ell és l'ànima de les festes majors. Una festa major sense envelat, no seria festa major. Ja a la vigília, en fer els sots a l'era, a la plaça o a la platja, per a plantar-hi les antenes, és un esdeveniment popular, i molt més en estendre la vela. Però el clou és l'acte de posar la catifa. Llavors és el moment solemniat en que la festa major comença, amb el séu brogit de música i rialles, bentalls que s'aigiten frisosos, sabates noves que grinyolen, i calor, molta calor. Una festa major sense calor, gairebé semblaria una festa major sense envelat.

Jo no sé de quan data el costum de fer envelats. A mi se'm figura, amb ses cordes tivantes i els séus alts pals coronats per banderetes, que té molt de semblant amb aquelles tendes de campanya que havem vist en qualques gravats antics i que té quelcom de semblança també amb les tendes que planten aci i allà els rodavons, espellifats i bruts, que de vegades treballen, i de vegades no, i que es parteixen la misèria amb tota mena de bestiar. I és que l'envelat és nòmada de mena, com aquella gent. L'envelat va pels pobles escampant i acaparant l'alegria un xic esbojarrada... Vosaltres creureu que quan els cortinatges són vells, la catifa repelada i descolorida i la vela apedaçada, és degut al vent, i a la pluja i al sol. No; l'envelat recull a cada poble tot el desig de disfrutar que s'ha anat amagatzemant durant l'any, i quan ja n'ha acaparat prou, d'això, quan ja no n'hi cap més, llavors és quan s'estripa la vela i els cortinatges perden el color i tot és malmet.

Si mai heu estat en un envelat l'última nit de la festa major, quan els músics toquen el darrer vals i comencen a oir-se cops de martells sinistres i els grinyols d'unes corrioles, que són l'empenta final dels enveladors, — que quan és hora de marxar sempre tenen pressa, — haureu vist com el jovent posa una cara tota trista, com si passés una mala ventada. És que l'envelat ja ha fet saca. Al poble ja només hi queda son i regust de melangia.

L'endemà, quan els carros van tots carregats i es perden camí enllà, el poble queda ensopit i trist. És que dintre dels sarrions, no tan sols hi va la roba i les cordes, sinó que també hi va l'alegria d'aquell poble i les il·lusions de tot un any.

CUCH

GLOSES

Ara que vé la Festa Major...

NO som pas uns «gourmands», ni molt menys, però ens rebenten certes menes de menjars, que podríem dir-ne «de fantasia».

En referim a aquells queviures de molta apariència, però de poca substància; de molt volum, però de poca densitat.

Un d'aquests articles mengivols que tenen tot el caire d'una ensarronada, és la merenga; sembla sòlid i gaire bé no arriba a gaseós; us en poseu una a la boca i se us fon com una bombolla de sabó. Correu el perill d'«aneigar-vos».

Altra menja, que també no és res més que una enganyifa de mal gust, és la síndria. La veieu tan vermella i tan molsuda que us llenceu sobre d'ella amb dalit. I tot plegat, res: una mica d'aigua i un grapat de llavors llepissoses.

No podem sofrir aquests menjars de «doblé»! Són com un frau que se'ns fa; i això ens enutja. Per aquesta raó recomanem als nostres llegidors — si és que en tenim algun — que durant la Festa Major no es deixin ensarronar amb materials d'aquesta mena.

I si una bona cuixa d'ànec es posa a l'abast de la seva boca, que hi clavin forta mossegada.

I que bon profit els fassi.

XIXU

El globu de paper

El globu de paper és sens dubte el més perfecte símbol de la huidor i de la glòria efimera.

El Senyor Llautons, gràs, lluent, satisfet del bon dinar d'aquell dia de festa, surt al portal de casa seva, o a l'era. Va en mànegueu de camisa — una camisa nova, de popelin, de coll molt obert —. El séu noi, un noi que tira per colonial, porta un plat i una ampolla. El masover va carregat amb una escala...

Entre l'admiració creixent d'un públic senzill que els fa rodona, despleguen un globu de paper i l'inflen. Un tròç d'esponja molla d'alcohol encesa, transforma aquell plec de paper en un senyor gràs i panxut, més gràs i més panxut i de més bon color que el propi Senyor Llautons.

Entre picaments de mans i crits de joia de la mainada, el globu es gronxa suauement i es mou, donant-se tanta importància com el que l'ha inflat. I soberg i triomfador, s'aixeca damunt d'aquella gent senzilla que el volta, tota admirada, i puja, puja cel amunt, camí de la glòria i de l'immortalitat...

Sinó que una lleu alenada d'aire l'arramba a uns fil·ferros maleïts i el fa balandrejar més del compte, fins que en el blau del cel es fa una petita flamarada.

D'aquell senyoràs tan inflat, no en resten sinó uns fil·ferrets que eren la seva ànima. I l'admiració que havia provocat tan sobtadament, sobtadament també s'ha extingit.

JORDI MUNTANYA

